

Kutatási jelentés 2007.

Denevérek megfigyelése a Létrási-Vizes-, Láner Olivér-, Szent István- és Kecskelyuk barlangokban
Barati Judit

A mérési pontok az előző évben meghatározottnak megfelelően alakultak, az így létrejött mérési struktúrát a továbbiakban is megtartjuk. Mivel a pontok részletes felsorolása a tavalyihoz képest nem változott, nem tartom szükségeszerűnek ezt újra ismertetni. A denevéregyedszámok feljegyzése a teljes bejárt szakaszon megtörtént.

A CO₂-szint és légáramlások megfigyelése megfelelő műszerek hiányában még nem indulhatott meg, azonban a páratartalom mérésére idén először sor került egy Assmann-féle aspirációs psychometer-rel.

Páratartalomméréseket nem végeztünk minden egyes mérési ponton, csak meghatározott helyeken. Ezek az egyes barlangokban a következők voltak:

- Létrási-Vizes-barlang
 - Hágsós-terem
 - Agyagfej-terem
 - Vértés-terem
- Láner Olivér-barlang
 - Site-kürtő alatti terem
 - Tohos-szivató utáni járatszakasz
- Szent István-barlang
 - Kutya-lyuk
 - Meseország
- Kecskelyuk
 - 3. számú mérési pont

A bejárások dátuma, és a megfigyelésekben részt vett személyek:

- Létrási-Vizes-barlang

2006. okt. 28.	10.00-14.30	Papp László
2006. nov. 25.	14.30-17.30	Sűrű Péter
2006. dec. 23.	13.00-17.00	Papp László
2007. jan. 27.	15.30-18.00	Papp László
2007. márc. 03.	13.00-16.00	Papp László
2007. márc. 17.	11.00-15.30	Gyúró Lehel
- Láner Olivér-barlang

2006. okt. 28.	15.00-16.30	Papp László
2006. nov. 26.	9.00-10.30	Sűrű Péter
2006. dec. 23.	17.30-19.00	Papp László
2007. jan. 27.	18.30-20.00	Papp László
2007. márc. 03.	16.30-18.00	Papp László
2007. márc. 24.	14.00-16.30	Bácsi István
- Szent István-barlang

2006. okt. 29.	10.00-11.00	-
2006. nov. 25.	10.00-11.00	-
2006. dec. 23.	10.30-11.30	Papp László
2007. jan. 27.	13.00-14.00	Papp László
2007. márc. 03.	10.30-11.30	Béres Viktória, Bácsi István
2007. márc. 24.	10.00-11.00	Bácsi István
- Kecskelyuk

2006. nov. 25.	9.00-9.45	-
2006. dec. 23.	9.30-10.10	Papp László
2007. jan. 27.	12.00-12.40	Papp László
2007. márc. 03.	9.45-10.25	Béres Viktória, Bácsi István

A hőmérsékletmérések eredményei:

A hőmérséklet-eredmények mind a négy barlangban a korábbi évek méréseinek megfelelően alakultak, azoktól jelentős eltérést nem tapasztaltunk.

A Létrási-Vizes-barlangban a korábbi években tapasztalt két hőmérsékleti zóna idén is megfigyelhető volt. Bár a belső régiókban és a IV. bejárat környékén idén kicsit magasabb 7,8-8,6 °C körüli hőmérsékleteket mértünk, az I. bejárat – Dög-szifon szakaszon összesen 6-7 °C volt, és az enyhe télnek köszönhetően télen is csak 5-5,5 °C-ig süllyedt a hőmérséklet.

A Láner Olivér-barlangban egész télen változatlanul 6-7,4 °C közötti hőmérsékletet mértünk. A bejárat szakasz most is kivétel volt, de a legalacsonyabb hőmérséklet tél közepén most csak 4 °C körül adódott.

A Szent István-barlangban a hőmérséklet a bejáratától a Fekete-teremig folyamatosan emelkedik. A Kutya-lyuknál melegebb időben 8, hűvösebb időben 6 °C körüli a hőmérséklet, míg a belsőbb szakaszokon ez stabil 10-10,3 °C körüli érték.

A Kecskelyukban a Bejárat csarnokban tél közepén fagyponthoz közeli értékeket mértünk, itt a hőmérséklet egyértelműen követi a felszíni hőmérsékletet. A belsőbb szakaszokon az értékek kiegyenlítettebbek, a hőmérséklet 8-9 °C körüli.

A páratartalom mérések eredményei:

Mindenhol a felszíni páratartalomhoz mérten magasabb, 80-95 % közötti értékeket kaptunk. Ugyanakkor jelentős ingadozás figyelhető meg egyes helyeken, ami valószínűleg az ideai száraz, enyhe tél hatását is tükrözi.

A Vizesben 87-94 % közötti értékek adódtak, de a változások leginkább a Hágcsós-teremben tapasztalhatók, a két belső mérésnél kiegyenlített 90 % feletti a páratartalom. A Láner értékei minden esetben 93 % körülirek adódtak, de itt inkább mérési pont a barlang belsejében helyezkedik el, mivel denevérek a külsőbb szakaszokon csak elvétve fordulnak elő. A Szent István-barlang kezdeti 93-94 %-os páratartalma a tél közepén 86-88 %-ra csökkent, ez a belsőbb régióban is megfigyelhető volt. A Kecskelyukban kaptuk a legalacsonyabb 78-87% közötti értékeket.

A denevérek megfigyelése:

A korábbi adatoknak megfelelően 4 általánosan előforduló faj a Myotis myotis, Rhinolophus hipposideros, Rhinolophus ferrumequinum, Myotis blythi. Ezek mellett egyéb fajok is megjelentek kisebb számban. Az elhelyezkedésük is követi az eddigi tapasztalatokat.

A Létrási-Vizes-barlangban az előző négy faj a már megszokott sorrendben helyezkedik el: a közönséges és hegyesorrú denevérek elsősorban a hidegebb zónában, a nagypatkósok a belsőbb régiókban, míg a kispatkósok elszórtabban. Az átlagos számuk idén a következőképpen alakult: közönséges denevérek 35-40, nagypatkósok 8-10, hegyesorrúaknál 10-15 egyed. A kispatkósok idén télen eddig nem tapasztalt egyedszámban jelentek meg, kb. 80-85 egyed volt folyamatosan jelen. Ezekon kívül egy-egy alkalommal figyeltünk meg tavi, barna hosszúfülű és csonkafülű denevért.

A Láner Olivér-barlangban szintén az említett négy faj volt megtalálható, mégpedig a közönségesek 50-60, a kispatkósok 15-20, a nagypatkósok és a hegyesorrúak pedig 10 körüli egyedszámmal. Emellett egy-egy alkalommal fordult elő barna hosszúfülű, tavi és bajuszos denevér. A közönséges és hegyesorrú denevérek, és velük néhány kispatkós a Site-kürtő alatti teremben gyülekeztek, bár a felsőbb régiókban is mindig előfordult néhány egyed, míg a többiek elsősorban a Tohos-szivató utáni részen voltak megtalálhatók.

A Szent István-barlangban ősztől kezdve stabil kis- és nagypatkós állomány jelent meg. A nagypatkósok végig a Kutya-lyukban teleltek, kb. 120 egyedből álló állománnyal, a kispatkósok pedig inkább a Meseország körüli sziklákon helyezkedtek el és 5-6 egyeddel voltak jelen.

A Kecskelyukban csak kispatkós denevért találtunk rendszeresen, de ezek is mindössze egy-két

egyeddel voltak jelen. Tavasszal két hosszúszárnyú denevér is megjelent a barlangban.

A csoportalkotás is az előző éveknek megfelelően alakult. Főleg a közönséges és hegyesorrú fajoknál figyelhető meg, a Vizesben a Hágcsós-teremben, és a Lánerben a Site-kürtő alatti részen. Ill. a Szent Istvánban jellemzi a nagypatkósokat is.

2007.05.

Barati Judit